

37. møde.

Tirsdag den 30. november kl. 13³⁰.

Formanden: I skrivelser af dags dato meddeler ministeren for handel, industri og søfart, at han ønsker mundtligt her i tinget at fremsætte:

Forslag til lov om forlængelse og ændring af midlertidig lov nr. 343 af 8. juli 1943 om tillæg til lov om banker, jfr. lov nr. 106 af 23. marts 1948 og

forslag til lov om forlængelse og ændring af midlertidig lov nr. 344 af 8. juli 1943 om tillæg til lov om sparekasser.

Folketingsmand Tesdorpf har meddelt mig, at han ønsker til justitsministeren at stille følgende spørgsmål:

Vil justitsministeren foranledige, at ansøgningerne om typegodkendelse af landbrugstraktorer og påhængsvogne til indregistrering fremmes, så landbrugsarbejdet og transport ikke unødvendigt sinkes på grund af manglende godkendelse?

Spørgsmålet vil blive optaget på dagsordenen for tingets førstkommande spørgetid.

Udenfor dagsordenen giver jeg ordet til den højtærede minister for handel, industri og søfart, for at han kan fremsætte de for hans vedkommende anmeldte lovforslag.

Ministeren for handel, industri og søfart (Krag): Hermed har jeg den ære for det høje folketing at fremsætte *forslag til lov om forlængelse og ændring af midlertidig lov nr. 343 af 8. juli 1943 om tillæg til lov om banker, jfr. lov nr. 106 af 23. marts 1948, samt forslag til lov om forlængelse og ændring af midlertidig lov nr. 344 af 8. juli 1943 om tillæg til lov om sparekasser.*

Da krigen sluttede, forelå der her i landet en udpræget likviditetsrigelighed, som prægede hele pengemarkedet og herunder naturligvis ikke mindst bankernes og sparekassernes kassebeholdninger. Siden har disse kassebeholdninger været uafbrudt nedadgående. Hvis vi tager kassebeholdningerne i sparekasser og banker ultimo december 1945, finder vi, at de på det tidspunkt androg et beløb på godt 3 milliarder kr. Siden har faldet været så kraftigt, at hvis vi tager de seneste tal, der står til rådighed, nemlig

ultimo oktober i år, er disse kassebeholdninger faldet til 1,2 milliarder kr. Af disse 1,2 milliarder kr. er en betydelig del bundet i henhold til de love, der her omtales, sådan at 800 mill. kr. var bundet og kun 400 mill. kr. stod til rådighed som fri kasserreserve. En kasserreserve af denne størrelse må betragtes som værende for ringe til at finansiere den import, det byggeri og de investeringer iøvrigt, som der er mulighed for at iværksætte. Hvis man foretager en sammenligning mellem de frie kassererestiver, bankerne havde før krigen, og de frie kassererestiver, de har i dag, må man komme til det resultat, at den nuværende frie kasserreserve er for lille. Hvis man tager kasserestiveren fra 1938 og forhøjer den i forhold til den befolkningstilvækst, der siden har fundet sted, og den prisstigning, der har været, og det må vel her være engros-priserne, man skal regne med, vil man finde, at den frie kasserreserve, der er i øjeblikket, er mindre end den, der normalt behøvedes umiddelbart før krigen. Da det må være af afgørende betydning for hele samfundet, at importen, derunder Marshallimporten, byggeriet og investeringer af anden art kan finde sted, og at de ikke hemmes af likviditetsmangel, må det være rigtigt at foretage en lempelse i de bindingsregler, der hidtil har været gældende for bankers og sparekassers kasser.

Fra regeringens side foreslår vi her en lempelse, der er ensbetydende med en halvering, således at det kassebeløb i sparekasser og banker, der kan disponeres over, bliver større, nærmere bestemt sådan, at det bundne kassebeløb i stedet for som i øjeblikket at andrage ca. 808 mill. kr. falder til 410 mill. kr. Dette forslag fra regeringens side har nationalbankens tilslutning. I modsætning til nationalbanken mener regeringen imidlertid, at det er rigtigt kun at foreslå loven forlænget for et halvt år. Man må finde, at hele situationen på pengemarkedet er i så stærk bevægelse, at det vil være rigtigt foreløbigt at se tiden an et halvt år, således at man hen i 1949 bedre kan vurdere, hvad den endelige nettovirkning bliver af den fortsatte pengesanerering, der finder sted gennem Marshallplanen, gennem eventuelt importoverskud på anden måde og gennem eventuelt budgetoverskud, og bedre kan se, hvilke virkninger disse pengesanerende faktorer får i forhold til de virkninger, der vil afstedkommes af den tilbagebetaling af korte statslån, der vil finde sted i marts-april måned.

Om de rent tekniske foranstaltninger skal jeg også gøre et par bemærkninger. Mens